

Landvæsenkskommissioner affige Kjendelser af en saadan Bessaffenhed, og ofte er det overordenlig store Interesser, der berøres deraf; det er ofte Personers hele Vel og Ve, Spørgsmaal, som undertiden kunne være fuldt saa store som noget af dem, der forelægges Landets høieste Domstol — at man er berettiget til at sige — jeg tror ikke at bruge for stærkt et Udtryk, ihvorvel det er et stærkt Udtryk, jeg nævner — at de i de paagjældende Sager have vist sig fuldstændig ignorant. Det er et meget stærkt Udtryk; men dersom det her var Stedet til at drage dette frem, skulde jeg fuldstændig godtgjøre Berettigelsen til at bruge dette Udtryk. Grunden dertil ligger i, at den Gang Landvæsenkskommissionsinstitutionen blev stiftet, havde man neppe tilstrækkelig sat sig ind i, hvilke store Spørgsmaal der efterhaanden vilde komme ind under Landvæsenkskommissionernes Omraade. Dernæst giver Maaden, hvorpaa Landvæsenkskommissionerne udmeldes til at overtage deres Forretninger, ingenlunde den Garanti, man har troet at finde deri, at det sker ved de lokale Autoriteters Indstilling. Sagen er altsaa, at disse store Spørgsmaal, der nu efterhaanden ere komne ind under Landvæsenkskommissionernes Afgjørelse, ere af den Bessaffenhed, at de ofte, forinden de forelægges disse, ere blevne Stridsspørgsmaal imellem den vedkommende Egnis Autoriteter saavel som imellem alle de øvrige Personer, der have en større eller mindre Interesse i Forholdenes Udvikling og mere eller mindre kunne være Part i Sagen. Naar man altsaa har troet i Landvæsenkskommissionernes Udmeldelse ad den Bet, som er bleven lovbestemt, at kunne finde Garanti for en uheldet og upartist Afgjørelse, da findes denne Garanti ikke længer, naar Spørgsmaalene ere af den Bessaffenhed, at de gribe ind i hele Egnens Interesse og, som Tilfældet ofte er, have været Gjenstand for meget heftig Strid og Agitation, forinden de forelægges Landvæsenkskommissionerne. Jeg har allerede tid-

ligere ved en anden Sag flygtig henledet den høitæredede Regjerings Opmærksomhed paa, at dersom man ikke skal prisgive overordenlig store og vigtige Interesser til en Domstol — hvad Landvæsenkskommissionerne jo ere — der ofte ikke giver den Betryggelse, som man maatte fordrø og vente overfor det store Ansvar, tror jeg, at det vil være nødvendigt, at man skaber ganske andre Former for Udmeldelsen af Landvæsenkskommissioner. Jeg antydede den Gang, om det ikke vilde kunne være muligt, men det var kun en løst hentastet Tanke, som jeg blot vilde henstille til nærmere Overveielse, at faae mere Garanti derved, at Landvæsenkskommissionerne sammensættes paa liguende Maade som en Boldgiftsret, saa at det blev Parternes egen Sag at sørge for, at der i Landvæsenkskommissionen kom til at sidde Mænd, der virkelig magtede de Opgaver, der forelaa til Afgjørelse; thi dette er nu saa langt fra Tilfældet, at man undertiden kan høre Landvæsenkskommissioner raisonnere om de Spørgsmaal, som de skulle afgjøre, med en saa grændsesløs Uvidenhed, at man kan forfærdes ved at tænke sig, at de ere henlagte til deres Afgjørelse. Men naar Kommissionerne sammensættes saaledes som Boldgiftsretter, bliver det Parternes egen Sag at sørge for, at den fornødne Dygtighed kommer tilstede i Landvæsenkskommissionen, og dette tror jeg er absolut nødvendigt. Vel kan man i Almindelighed i saadanne Tilfælde, hvor der fordres en særlig teknisk Dygtighed, søge at formaa Ministeriet til at tilforordne i det Mindste Overlandvæsenkskommissionen teknisk kyndige Mænd; men jeg maa desværre udtale min Bessagelse over, at disse teknisk kyndige Mænd, der saaledes tilforordnes, have i det Mindste i de Tilfælde, hvor jeg har haft Leilighed til at dømme efter egen Erfaring, paa ingen mulig Maade givet Overlandvæsenkskommissionen synderlig større Betryggelse, end den havde i Forveien. Sagen er den, at Regjeringsringen i Almindelighed har sine bestemte Personligheder, som den henvender sig til, og som